

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

G. LAVIA

PROBLEMI

U BUDUĆEM RESORU EU ENERGETIKE

Budući komesar za energiju na „popravnom ispitu“ – Junckerov tim ipak prolazi?

BRISEL – Kandidat za novog evropskog komesara za energiju i klimatska pitanja, Španac Miguel Arias Canete moraće da pruži evropskim poslanicima dodatna razjašnjenja vezana za eventualni sukob interesa zbog njegovih ranijih udela u dvema španskim naftnim kompanijama, ali analitičari ne veruju da će njegova nominacija biti osporena, inače jedna od najproblematičnijih u budućoj evropskoj „vladi“ koju je predložio njen mandatar, Luksemburžanin Jean Claude Juncker. Kako prenosi u ponedeljak **Reuters**, prolaz novoj Evropskoj komisiji, u kojoj su među kritičnim i oba resora vezana za energetiku – Arijasov i buduće potpredsednice EK za energetske uniju,

slovenačke političarke Alenke Bratušek, trebalo bi da garantuje međuzavisnost dve glavne EU „političke familije“. „Velika koalicija“ Juncker-ove konzervativne grupacije i bloka centro-levice Socijalisti i demokrate (S&D) predvođenog predsednikom Evropskog parlamenta Martinom Schultz-om analitičari smatraju dovoljnim da Evropski parlament prilikom glasanja 22. oktobra da zeleno svetlo novoj Komisiji. Inače, prema pravilima Komisija mora da bude odobrena u punom sastavu. Portal **EUbusiness**, međutim, saznaje da se iza vrata te koalicije vode i razgovori o eventualnoj razmeni nekih od pozicija u Komisiji, posebno u ključnim portfolijima. S tim u vezi je i vest EurActiv-a od 3. oktobra da bi češki poslanik Vera Jourova mogla da dobije resor energije, namenjen Arias Canete-u. Naime, Jourova je kandidovana za položaj komesara za pravdu, potrošače i rodnu ravnopravnost, ali je tokom ispitivanja pred evropskim parlamentarcima bila „neubedljiva“, piše **EurActiv**.

Polovina evropskih komesara pomagaće Alenki Bratušek u izgradnji energetske unije

BRISEL – Buduća potpredsednica Evropske komisije zadužena za energetska pitanja, Alenka Bratušek, biće na čelu projektnog tima pod imenom „Elastična energetska unija u okviru klimatske politike“ (*A Resilient Energy Union with a Forward-Looking Climate Change Policy*), piše analitičarka Centra za evropsku politiku (**EPC**) Annika Hedberg. Ona navodi da će tim Bratušekove činiti ukupno 13 evropskih komesara, od koji sedam čine okosnicu – komesari za energetska pitanja i klimatska pitanja, transport i infrastrukturu, unutrašnje tržište, industriju, preduzetništvo mala i srednja preduzeća, istraživanje, nauku i inovacije. Okupljajući u timu bezmalo polovinu Komisije, misiji bivšeg premijera Slovenije se daje u zadatak složen cilj formiranja evropske energetske unije i ujedno šalje jak signal spoljnom svetu, konstatuje Hedberg.

The
Slovenia
TIMES

DAILY NEWS POLITICS BUSINESS SPORTS CULTURE LIFESTYLE

Bratušek's Hearing: Real Fiasco or Political Overkill

Features, 07 Oct 2014 / By STA, T. M.

Like One person likes this.

Slovenia's EU commissioner candidate Alenka Bratušek appeared unable to convince MEPs that she had a viable plan for the EU's energy union at a confirmation hearing Monday, fuelling speculation in Brussels that Commission President Jean-Claude Juncker will be forced to reshuffle his team.

The former Slovenian prime minister faced tough questions from the Committee on Industry, Research and Energy and the Committee on the Environment, Public Health and Food Safety and broad criticism that she was not being specific enough with her answers about her vision for the post of Commission vice-president responsible for the energy union.

Slab nastop lahko oteži imenovanje Alenke Bratušek

THE WALL STREET JOURNAL.

EU's Proposed New Energy Chief Leaves Some Lawmakers Cold

Bratušek's poor showing adds to Juncker's worries

Mediji: Neubedljiv nastup Alenke Bratušek

BRISEL – Slovenački mediji i izveštaji iz Brisela pišu da je bivši premijer Slovenije Alenka Bratušek ostavila jedan od najslabijih utisaka od svih kandidata za sastav buduće Evropske komisije tokom tročasovnog odgovaranja na pitanja evropskih parlamentaraca, 6. oktobra u Briselu. *Slovenia Times* opisuje kao „pravi fijasko“ nastup Bratušekove, nominovane da rukovodi sa mesta potpredsednika komisije projektom stvaranja evropske energetske unije, dok *EurActiv* i *European Voice* konstatuju da je budući čelnik EU „vlade“, Jean Claude Juncker sada u još većim problemima.

Austrija tuži Evropsku komisiju ako odobri Londonu subvencije britanskoj nuklearci

BEČ – Austrija će tužiti Međunarodnom sudu pravde (ECJ) Evropsku komisiju (EK) ako odobri britanski plan državne pomoći gradnji 16 miliona funti (26 miliona dolara) skupe nuklearne elektrane u toj zemlji, rekao u nedelju portparol kancelara vlade u Beču. Iz Komisije je najavljeno da će odobriti dogovor vlade u Londonu da garantuje investitorima u elektranu Hinkley Point otkup električne energije koju bude proizvela u naredne tri i po decenije po ceni osetno iznad tržišne, što je izazvalo kritike niza političara unutar EU. Konačna odluka o predlogu EK očekuje se u sredu, 8. oktobra. Kancelar Austrije Werner Faymann poslao je u petak pismo predsedniku EK Joseu Manuelu Barrosou saopštavajući da Austrija rezerviše pravo da preduzme legalne korake ako projekat dobije pečat odobrenja u Briselu. Portparol kancelara je, obrazlažući ovaj demarš Beča, istakao da subvencije država zaslužuju ulaganja u obnovljive izvore energije, a ne nuklearke. Britanija je odobrila francuskom EDF-u garantovanu otkupnu cenu od 92,50 funti za megavat-čas električne energije u periodu od 35 godina, što je više od dva puta iznad sadašnje cene struje na tržištu, potseća **Reuters**. „Hinkley Point će kao negativan presedan otvoriti prostor za ovu vrstu subvencija u nuklearnu energiju. Evropska komisija mora to da spreči, ili može da očekuje tužbu Austrije Evropskom sudu pravde“, saopštio je portparol premijera.

Novi propisi za obezbeđenje infrastrukture za alternativna goriva

BRISSEL – Novi propisi Evropske unije zahtevaju od zemalja članica da obezbede mesta za punjenje vozila alternativnim gorivima pridržavajući se pri tom zajedničkih standarda u pogledu izgleda i načina korišćenja. Nova pravila, usvojena 29. septembra, obavezuju zemlje da obezbede minimalnu infrastrukturu za alternativna goriva - električnu energiju, tečni i kompresovani prirodni gas i vodonik, uključujući jedinstveni punjač za dopunu električnih vozila. U okviru nove direktive, svaka od zemalja članica imaće dve godine, odnosno rok do kraja 2016., da usvoji nacionalnu strategiju za alternativna goriva. Evropska komisija smatra da su tri ključne barijere zadržavale razvoj alternativnih goriva – visoka cena

vozila, nizak nivo podrške od strane potrošača i manjak stanica za punjenje. Evropski komesar za transport Siim Kallas je istakao da je novim propisima EU osigurala dugo čekanu zakonodavnu izvesnost kompanijama kako bi počele ulaganja. Krajni rok za izgradnju i otvaranje infrastrukture na licu mesta varira od 2020. do 2030. godine, zavisno od vrste goriva, vozila i područja, prenosi portal **Energy Live News**.

Centralna Evropa protiv EU klimatskih ciljeva

BRATISLAVA - Češka, Slovačka, Mađarska, Poljska, Bugarska i Rumunija saopštile su da su protiv ambicioznih EU ciljeva u oblasti obnovljivih izvora i energetske efikasnosti, samo tri nedelje uoči odluke Evropskog saveta o novim EU energetskim i klimatskim ciljevima za 2030. Posle sastanka ministara energije zemalja Grupe Višegrad 4 (+2) u Bratislavi, 30. septembra oni su takođe doveli u pitanje planove EU za smanjenje emisija CO₂ za 40%, ocenjujući da ovaj cilj mora da bude na realnim osnovama. Unošenje bilo kakvog obavezujućeg cilja povećanja udela obnovljivih izvora i jačanja energetske efikasnosti na nacionalnom nivou „nije poželjno“. **RTCC**

Poljska bi mogla staviti veto na smanjenje emisija CO2

VARŠAVA - Novi premijer Poljske rekao je prošle nedelje da ova država, energetske temeljno oslonjena na termoelektrane na uglj, ne isključuje mogućnost da stavi veto na previsoke ciljeve smanjenja emisija ugljendioksida, ako to predlože druge članice Evropske unije. Premijer Ewa Kopacz kazala je u intervjuu lokalnoj televiziji **TVN24** da će njena vlada „definitivno biti odlučna u odbrani ove pozicije“. Na pitanje da li to uključuje i eventualni veto u pregovorima o smanjenju emisija CO₂ ona je odgovorila: „Ne isključujem tu mogućnost“.

Guenther Oettinger upozorava Nemačku zbog solo politike u oblasti energetike

BERLIN - U jednom od poslednjih istupa sa pozicije evropskog komesara za energiju, Nemač Guenther Oettinger pozvao je vladu svoje zemlje da usmeri više ka opštim evropskim ciljevima domaću energetske politiku. „Neophodno

je da konačno kompletiramo unutrašnje evropsko tržište energije, umesto da tome dajemo samo retoričku podršku“, kazao je on na jednom skupu u Berlinu. Odlazeći komesar za energiju je takođe ponovio kritike na račun nemačke politike podrške širenju obnovljivih izvora energije, konstatujući da postoje različiti planovi za taj sektor za svaku od 16 nemačkih federalnih država. „To nije mudro“, konstatovao je Oettinger. **EurActiv**

Kinezi zainteresovani da preuzmu Enelove poslove u Slovačkoj i Rumuniji

MILANO - Kineske kompanije zainteresovane su da od Enela otkupe njegove poslove u elektroenergetskim sektorima Rumunije i Slovačke, saopštio je u četvrtak čelnik državnog italijanskog energetskeg kolosa. **Reuters** navodi da je Enel najzaduženija evropska javna kompanija, pa prodajom firmi u pomenute dve države planira da ubere preko četiri milijarde evra ove godine. Osim toga, izvršni direktor Enela Francesco Starace kaže da je u planu i prodaja udela od 92 odsto u španskoj energetskej kompaniji Endesa. „Neke kineske kompanije zainteresovane su kako za Rumuniju, tako i Slovačku“, rekao je on novinarima tokom radnog ručka 2. oktobra. Kineska državna prenosna korporacija je izrazila interes za kupovinu Enelovih poslova u oblastima proizvodnje i distribucije električne energije u Rumuniji, što Reuters tumači kao deo strategije akvizicija od strane likvidnih kineskih kompanija u krizom zahvaćen evropski energetskej sektor. Mediji, s druge strane, nagađaju da bi Kineska nacionalna nuklearna korporacija (CNNC) mogla biti zainteresovana za kupovinu Enelovog udela od 66% u slovačkoj Slovenske Elektrane. Potencijalni kupci tih poslova su i češke kompanije ČEZ i EHP, koje su već izrazile interes za imovinu procenjenju na 3,6 milijardi dolara (sa dugovanjima). S druge strane, vlada Rumunije je najavila moguće preuzimanje od Enela njegovih distributivnih elektroenergetskih firmi u toj zemlji.

ČEZ: Slovenske elektrane rizične bez garantovnja otkupne cene za struju iz NE Mohovice

PRAG – Čelnik ČEZ-a Danijel Beneš ocenio je da cena deonice Slovenske elektrane (SE), operatera dve nuklearne elektrane u toj zemlji, može biti nulta, ili čak negativna, objavio je 1. oktobra dnevnik **Sme**. Prema Benešu, niko u ovom trenutku ne može da kaže koliko će koštati završetak gradnje novih jedinica u NE Mohovice, što nosi glavni rizik za eventualnog budućeg kupca kompanije Slovenske Elektrane. „Rizik lako može biti veći od ukupne vrednosti SE“, konstatovao je on. Neizvesnost je vezana uglavnom za nejasne procene profitabilnosti nuklearke Mohovice u budućnosti. Cene električne energije na tržištima ne prelaze iznos od 35 evra za MWh, dok su pre par godine bile tri puta veće, piše Sme. Beneš stoga navodi da bi eventualna kupovina SE, za koju je ČEZ zainteresovan, zavisila od pregovora sa vladom u Bratislavi, odnosno njene spremnosti da garantuje budućem vlasniku odgovarajuće otkupne cene električne energije proizvedene iz novih reaktora.

Siemens se okreće proizvodnji opreme za manje elektrane

FRANKFURT - Kompanija Siemens mogla bi da zatvori neke fabrike opreme za elektrane u sklopu prilagođavanja tržištu koje pokazuje sve veći interes za manje pogone, najavila je u razgovoru za nemačke medije čelnica tog sektora nemačkog industrijskog konglomerata. Siemens je ove godine ojačao novoformirani sektor za energiju i gas, koji proizvodi gasne turbine i kompresore i opremu za naftna polja, akvizicijom američkog Dresser Randa i Rolls Royce-ovim odeljenjem za elektrane. Ta preuzimanja pomoći će Siemensu da se prilagodi promeni na energetske tržištima, koju obeležava uspon malih, decentralizovanih elektrana dok one velike padaju u drugi plan, tumači direktorka sektora Lisa Davis. "Do 2030. otprilike trećina naše električne energije proizvođaće se u lokalnim

sistemima", rekla je Davis za finansijski dnevnik **Boersen-Zeitung**.

IEA: Sunce već 2050. glavni izvor proizvodnje električne energije

PARIZ - Međunarodna agencija za energiju (IEA) predviđa da će Sunce vrlo verovatno biti primarni izvor za proizvodnju električne energije u svetu već 2050. godine. IEA u ovoj projekciji polazi od stava da će glavni razlog rasta solarnih instalacija biti dalji pad cene tehnologije. Agencija napominje da bi 2050. fotonaponske instalacije mogle zadovoljiti 16% globalne potražnje za električnom energijom, dok će solarne termalne elektrane pokriti dodatnih 11%. Ove dve tehnologije će zajedno osigurati više energije od fosilnih goriva, energije vetra, hidroelektrana i nuklearnih elektrana i smanjiti emisije gasova staklene bašte za 6 milijardi tona CO₂ godišnje što je jednako ukupnim globalnim emisijama iz sektora saobraćaja. Rast u broju fotonaponskih instalacija predvodiće Kina i SAD, dok će instalacije solarnih termalnih elektrana najviše rasti u zemljama i regijama poput Indije, SAD, Bliskog istoka i određenih delova Afrike, pokazuje analiza IEA. Agencija napominje da je, uz tehnološki napredak i pad cena, potrebno osigurati i adekvatne političke akcije, ali i nastaviti sa procesima istraživanja i industrijskog razvoja ovog sektora. **AFP**

Kanadska Encana kupuje za 7,1 milijardu dolara američki Athlon Energy

NUJORK – Kanadska naftno-gasna kompanija Encana kupuje američkog konkurenta Athlon Energy za ukupno 7,1 milijardu dolara, računavajući preuzeta dugovanja u visini 1,15 mlrd.\$, zahvaljujući čemu će osetno proširiti poslove proizvodnje nafte ulaskom u tekasaški basen naftnih škriljaca Permian. Encana je poslednjih meseci preusmeravala strategiju sa proizvodnje škriljnog gasa ka lukrativnijoj nafti. Basen Permian, koji se prostire od Teksasa do Novog Meksika, trenutno prolazi kroz fazu oživljavanja eksploatacije, zahvaljujući uvođenju novih metoda bušenja. Reč je o jednom od najvećih novih izvora proizvodnje nafte u SAD, pored škriljnih depozita Eagle Ford na jugu Teksasa i formacije Bakken u Severnoj Dakoti. Encana će kupovinom dobiti škriljnih ležišta na površini od oko 56.000 hektara u Permianu i već je za 2015. najavila tu investicije od najmanje milijardu dolara. Očekuje se da posao bude finalizovan do kraja godine, piše u ponedeljak **AP/ NEDELJA NNKS**

Gasprom dogovorio povećanje isporuke gasa Turskoj

MOSKVA – Rusija je obećala Turskoj da će, čim to bude moguće, uvećati isporuke prirodnog gasa gasovodom Plavi tok na maksimum kapaciteta od 16 milijardi kubnih metara godišnje, kao i da počnu radove na proširenju nivoa transporta na 19 mlrd m³, saopšteno je posle radnog sastanka 1. oktobra u Moskvi između čelnika Gasproma Alekseja Milera i turskog ministra energije Tanera Jildiza. Količine gasa koje će se ove godine isporučiti Turskoj očekuje se da dostignu rekord svih vremena od 30 milijardi kubika, prema lanskim 26,6 mlrd m³. **..ITAR-TASS**

SUSEDI I REGION JUGOISTOČNE EVROPE

Cena električne energije u Bugarskoj uvećana za 10% - opet protesti

SOFIJA – Bugarski energetska regulator odobrio je povećanje cena električne energije od 1. oktobra za bezmalo deset odsto u cilju smanjenja ogromnog deficita u energetskom sektoru ove države, što je odmah bilo povod za izbijanje novih protesta zbog kojih je svojevremeno ostavku podnela vlada eks premijera Bojka Borisova. Stotine građana Sofije okupilo se istog dana pred sedištem regulatorne komisije. Odluka je nazvana „neizbežnom“ a usledila je posle nedavne informacije da državna elektroenergetska kompanija NEK ima akumulirana dugovanja u visini 2,9 milijardi leva (1,9 mlrd. dolara). Prošlog meseca iz vlade Bugarske je rečeno da NEK mesečno gubi 50 miliona leva, zbog davanja preferencijalnog tretmana kompanijama sa političkim vezama. Privremeni ministar energije Vsil Štonov rekao je da će povećanje cena omogućiti NEK-u dodatne prihode od preko 200 miliona leva, piše **Reuters**.

Transjadranski gasovod kreće 2020?

ATINA - Transjadranski gasovod (TAP) će od 2020. godine početi isporuke azerbejdžanskog prirodnog gasa Evropi, jer posle početnih problema, planovi ovog projekta dobijaju jasnije obrise, rečeno je na prošlonedeljnoj energetskoj konferenciji "Balkans and the Adriatic Oil & Gas Summit" u Atini. Izlazak dva velika investitora iz projekta, nemačkog E.ON-a i francuskog Totala, ranije tokom ove godine, rešen je preuzimanjem njihovog ukupnog udela od 19% od strane španske kompanije Enagas (16%), novog učesnika u poslu i povećanjem dotadašnjeg udela belgijskog Fluxys-a za 3% (na ukupno 19%). Najvažniji investitori u TAP su i dalje britanski BP, norveški Statoil i azerbejdžanski Socar sa po 20% udela. Iz projektne kompanije TAP saopšteno je da će pripreme investicije, u prilazne puteve i slično, početi već 2015. godine. Za sada najviše nedoumica izaziva otpor u grčkim regijama kroz koje je trasiran prolazak TAP-a, prenosi **Deutsche Welle**. Inače, od 880 kilometara planiranog gasovoda, 540 kilometara otpada na Grčku, a još nije utvrđeno kuda bi tačno trebalo da prolaze njegove cevi na severu te zemlje, s obzirom da više gradova, opština i građanskih inicijativa protestuje zbog planova izgradnje i zahteva promenu trase. Grčki ministar za energiju Jannis Maniatis, rekao je za DW da je pre tri nedelje odobrio zahteve za zaštitu prirodne sredine vezano za TAP i smatra da vremenski projekat „dobro stoji“. Nemački radio, međutim, navodi da nedoumice stvara najava opozicione partije grčke levice Syriza, da će u slučaju pobeđe na izborima, ponovo pregovarati o nekim delovima sporazuma.